

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА ПО ПОВОД 25-ГОДИШНИНАТА ОД ПОБЕДАТА НАД ФАШИСТИЧКА ГЕРМАНИЈА

По повод 25-годишнината од победата над фашистичка Германија, во Москва од 11 до 13 мај 1970 година, се одржа научен собир. Организатори на симпозиумот беа Министерството за одбрана, Главната политичка управа на Советската армија и воено-морската флота, Академијата на науките на СССР и Институтот за марксизам-ленинизам при ЦК на КПСС. На Собирот главно присуствуваа маршали и генерали на СССР, а само еден мал број од пониските чинови како и од научните работници од институтите за историја, но главно оние што се занимаваат со проучувањето на „Татковинската војна на советските народи“. Освен овие, на конференцијата присуствуваа и делегации од 22 земји, меѓу кои и југословенската, предводена од ген. мајорот Трго Фабијан со членовите д-р Бранко Петрановиќ, д-р Ѓуро Станисављевиќ и д-р Миле Тодоровски.

На првиот ден (13. мај) научниот собир го поздравиле министерот на одбраната А. Гречко и претседателот на Академијата на науките на СССР, академ. П. Келдиш.

Главни реферати беа: „Победата на СССР над германскиот фашизам и нејзиното светско-историско значење“; „Подвигот на советските народи и нивните вооружени сили во Големата татковинска војна“ и „Раководната улога и основните насоки на дејноста на КПСС во Големата татковинска војна“.

Работата на Научниот собор на 12 и 13 мај се одвиваше во три секции. Првата секција беше на тема: „КПСС — организатор и инспиратор на победата на советскиот

народ во Големата татковинска војна“; втората секција на тема: „Вооружените сили на СССР во Големата татковинска војна и нивниот решавачки придонес во постигнувањето на светско-историската победа“; и трета секција на тема: „Подвигот на советскиот народ во Големата татковинска војна“.

Пред присутниот аудиториум беа прочитани 70 реферати од трите теми. Притоа, карактеристично е дека според програмата не беше предвидена никаква дискусија, туку само ислушување на рефератите, што и впрочем стана поради ограниченоста на времето.

Од насловите на главните реферати и темите на секциите паѓа во очи целта на организаторите дека треба да се истакне придонесот на советските народи во II светска војна во победата на германскиот фашизам. Исто така, заслужува внимание и фактот дека извесен број реферати беа на високо научно ниво, како што беше рефератот на академ. М. Хвастов на тема: „Надворешно-политичката дејност на КПСС во годините на Големата татковинска војна“ и др.

Во извесен број реферати беше засегната Народноослободителната борба и Народната револуција во Југославија меѓу кои и во прилогот на академ. М. Хвастов, во излагањето на доцентот И. Паротким „Интернационалниот подвиг на советските народи во Големата татковинска војна“, потоа кај кандидатот на историските науки Ф. Зуев „Значењето на големите битки на Советската армија за развитокот на ослободителната борба на народите на Цен-

трална и Југоисточна Европа“ и во други реферати.

Паѓа в очи фактот дека во повеќе реферати, кога се говори за местото и придонесот на Југославија и другите народи во Европа во повеќе случаи Југославија се набројува веднаш после Полска. Исто така, кога стана збор за соработката на советската армија со народноослободителната војска на Југославија, во повеќе случаи се имаше третман за соработка меѓу двете армии признавајќи ја НО војска како организирана војничка сила. Покрај овие искажувања, во некои реферати, се разбира помалку на број, не се правеше разлика во степенот на организираност и придонесот на одделните земји, туку едноставно се набројуваа земјите каде бил организиран отпор против окупаторот, со што се намалуваше значењето на НОБ на Југославија.

Во повеќе наврати беше третирана соработката и заедничките дејства на советската армија со НОВ на Југославија во Белградската операција. Во неколку реферати беа изнесени критички осврти на пишувањето на западната историографија

оценети како фалсификати во одредени насоки.

На првиот ден на работата на научната конференција им се даде можност на странските делегации да настапат со свои реферати. Југославија беше застапена со прилогот на д-р Бранко Петрановиќ на тема: „Придонесот на Југославија во победата над фашизмот“, кој беше мошне внимателно ислушан.

Од рефератите на другите делегации заслужува внимание рефератот на унгарската делегација кој мошне објективно го презентираше придонесот на југословенските народи во победата над фашизмот.

И покрај приврзаноста кон Варшавскиот пакт, се забележува стремж кај дел од советските научни работници кои ја обработуваат Втората светска војна, објективно да го третираат сестраниот придонес на југословенските народи во Втората светска војна. Притоа, вниманието беше свртено кон фактот дека народноослободителната војска во текот на четирите години на војната ангажираше огромни сили на окупаторот.

М. Т.

ЛЕТЕН ТЕРЕНСКИ СЕМИНАР ЗА ИСТОРИЧАРИТЕ ОД СРХ И СРМ

Сојузот на друштвата на историчарите на СРМ активно соработува со друштвата на историчарите од другите наши републики.

Минатата година 130 историчари од СРХ изведоа подвижен теренски семинар низ СРМ за изучувањето на историјата на Македонија и на македонскиот народ. Оваа година, друштвата на историчарите и заводите за школство на СРХ и СРМ организираа подвижен семинар за

историчарите од двете републики за изучувањето на историјата на северното хрватско приморје. Средства за овој семинар за учениците од СРМ обезбедија Сојузот на друштвата на историчарите на СРМ (5.000 н. д.), Републичкиот завод за школство на СРМ (3.000 н. д.), регионалните заедници за образование и самите учесници на семинарот.

Спрема претходниот договор, а со оглед на сместувачките и превоз-